

ANTRACT

de

Sidonia Drăgușanu

Cu cite un pahar de oranjadă în fiecare mină, spectatorii — nu foarte mulți — care populaseră sala, discutau acum toți, fără deosebire de sex, vîrstă și categorie socială, unul și același subiect și anume — așa cum desigur bănuși — despre mesajul piesei.

— Mesajul înseamnă — după părerea mea, dar și a lexiconului pe care l-am consultat — a precizat un vorbitor — însărcinarea de a spune sau de a duce ceva: pachet, depeșă: mesaj înseamnă, totodată, comunicarea între puterea executivă și corpurile legiuitoare. Mesaj, din latinescul missus, înseamnă „trimis”, ceea ce se execută din ordinul sau la rugămintea cuiva. Mesaj mai înseamnă comunicare importantă, transmisă de cineva care este considerat purtător unei revelații.

— Deci, să vedem, a propus, de îndată, cel de al doilea înscris la cuvînt, la care din aceste definiții ne fixăm, sau și mai bine zis, cu care din ele vom opera. Tin să adaug că mesaj înseamnă totodată și semnificația profundă a unei opere. Să vorbim, deci, despre ceea ce ne-a comunicat, ne-a transmis — din bunăvoință, din ordin, sau pe cale de revelație — piesa de teatru pe care am aplaudat-o sau nu, în seara aceasta.

— Cu alte cuvinte, să spună fiecare cu ce s-a ales, să spună ce a înțeles că a avut de apărut sau de condamnat autorul piesei, de partea căruia adevăr sau neadevăr este, care este declarația lui de credință, partizanul sau dușmanul cărei

idei filozofice, politice sau etice se mărturisește a fi, în dorința de a o propaga prin mijloacele pe care și le-a ales.

— Eu cred că autorul a vrut să arate în această piesă — s-a exprimat școlărește, numai din cochetărie, un domn foarte bine — că omul modern — și de aceea consider că această lucrare dramatică este foarte, foarte contemporană! — trăiește drama tridimensională, a incapacității de a-și înțelege timpul în care trăiește — un timp care refuză să-i dea certitudini fiindcă el însuși nu le deține; a incapacității de a domestici spațiul — în sensul alegoric; a incapacității de a ajunge la propriul său simbul, sfișiat de contradicții.

Eu m-am recunoscut perfect în personajul principal al piesei, care inițial se numea Adam, aluzie directă la nostalgia paradisului pierdut. De unde, se vede că în societatea capitalistă nu există idealuri, există numai ambiții și că viața nu oferă compensații decât celor lipsiți de convingeri.

— Nimic din toate acestea nu mi-a comunicat piesa — a intervenit cineva. Sint convins că autorul nu și-a propus nici una din speculațiile pe care, cu stufoare, le-am auzit rostite aici. Mesajul piesei este după umila mea părere, eterna și iremediabila adversitate dintre individ și societate. De aici — și din acest punct de vedere — sint cu totul de acord cu antevorbitorul: drama omului modern, disperarea omului modern în fața unei lumi în care www.scimemc.roaste se-

menii — de unde și decurge totala lui însingurare. Piesa mai are o idee foarte prețioasă: cuvintele au devenit necorespunzătoare și iată cum autorul atinge și problema **incomunicabilității**. Este evident, o piesă dintre cele mai contemporane.

— Dați-mi voie să vă contrazic, ba nu, scuzați, să vă pun o întrebare: care este soluția la toate nenorocirile despre care ați vorbit? — pentru că și eu am sesizat că mesajul piesei este adversitatea, dar nu atît între om și societate, ci mai de grabă, între om și natură — ceea ce este și mai grav.

— Nu există soluție. Este o piesă modernă: pune problema — acesta este mesajul ei; nu le rezolvă, acesta este mesajul ei.

S-a lăsat o mică tăcere.

— Nu știu, poate n-am înțeles eu bine — s-a ridicat timid, un glas; nu știu, poate nu mă exprim eu bine, nu știu, dar mie-mi se pare — urmărind trama piesei — că nu este vorba decît de adversitatea dintre două femei care își dispută același barbănt, adversitate care se transformă în solidaritate, în fața morții care îi pîndește, la un moment dat, pe toți trei; cele două femei sînt gata să se sacrifice pentru a-l salva tocmai pe cel care le dezbinase timp de mai bine de un deceniu. Așa că — nu știu, poate n-am înțeles eu bine — dar mesajul piesei este generozitatea și puterea — fără limită — de jertfă a femeii de azi.

— Eu am citit în program că autorul piesei — n-am reținut exact, dacă e american, englez, irlandez sau suedez — își propune să demaște racilele unei societăți pe cale de dispariție și să demonstreze totodată puritatea omului simplu, din popor.

Completamente lămurii, totuși, fără deosebire de sex, vîrstă sau categorie socială, am mai cerut un pahar cu oranjadă.